

- KLEBELSBERG K. 1928b. Népbarát nacionalizmus. – In: Neonacionalizmus. Athenaeum, Budapest. 188 p.
- KLEBELSBERG K. 1928c. Magyar március. – In: Neonacionalizmus. Athenaeum, Budapest. 195 p.
- KLEBELSBERG K. 1929. Majd ha elfárad a vész haragja... – In: Küzdelmek könyve. Athenaeum, Budapest. 54 p.
- KŐSZEGFALVI GY. 1991. Települési infrastruktúra. – Akadémiai Kiadó, Budapest. 174 p.
- Magyar Statisztikai Évkönyv 1919, 1920, 1921, 1922, 1931, 1938, 1942. – Magyar Királyi Központi Statisztikai Hivatal, Budapest.
- SZABÓ A. 2007. A trianoni Magyarország közoktatási infrastruktúrája. – In: Földrajzi Közlemények 55. (131.) 1–2. pp. 39–53.
- TÓTH J. 1981. A településhálózat és a környezet kölcsönhatásának néhány elméleti és gyakorlati kérdése. – Földrajzi Értesítő 30. 3–4. pp. 267–291.

Köszöntő Kertész Ádám 60. születésnapja alkalmából

Más diszciplínákkal összevetve a természetföldrajz tudományát művelők majdhogynem maroknyian vannak. Akár egy igazi nagy családban, nálunk is szinte mindenik mindenkit ismer. Ennek talán nem mond ellent, hogy a fiatalabb nemzedék, különösen pályájukat most kezdők csak alig-alig tudnak valamit, a náluk idősebbek pályáiéről. A Földrajzi Értesítő hasábjain megjelenő születésnapj köszöntő így nemcsak tisztelgés Kollégánk előtt, de egyúttal lehetőség is e hiányosság orvoslására.

KERTÉSZ Ádám egyetemi tanulmányait 1967 és 1972 között az Eötvös Loránd Tudományegyetem Természettudományi Karán matematika-földrajz szakos hallgatóként folytatta. Tanulmányai befejeztével tudományos pályafutását Intézetünkben kezdte, ahol röpké három év alatt megszerezte a sokak által csak „kisdoktoriként” ismert egye-

temi doktori fokozatot. Napjainkban a viszonylag gyorsan megszerezhető PhD fokozattal ellentétben, a kandidátusi fokozat megszerzéséhez bizony újabb 11 évnek kellett eltelnie. Aközben tovább képezte magát az akkor még Gödöllői Agrártudományi Egyetemen, ahol 1983 és 1986 között „talajtani szakmérnök” képesítést is szerzett. A kandidátusi fokozat elnyerését követően tudományos főmunkatárssá és csoportvezetővé nevezik ki, majd két évre rá (1989) tudományos osztályvezetővé lép elő. Az 1986-os első akadémiai tudományos fokozatszerzéstől számítva igen gyorsan (mindössze 7 év alatt) szerezte meg a „tudományok doktora” címet (1993), azaz „ifjoncként” lépett be a professzorok szűk körébe.

KERTÉSZ Ádám tudományos pályafutásának ívét nemcsak e mérföldkövek, hanem publikációs aktivitása is híven tükrözi: Több könyv, számos könyvfejezet és 171 – jelentős részben idegen nyelven megjelent – tudományos közlemény szerzője, társszerzője. Ha végigbongésszük a 21 nyomtatott oldalt kitevő publikációs jegyzéket, mi a fiatalabb korosztályhoz tartozó kollégák meglepve tapasztaljuk, hogy a kezdetek kezdetén ő is a geomorfológiát művelte. Az 1980-as évek második felében jelennek meg első talajerozióval kapcsolatos közleményei. Sokan nem is tudnak róla, de ő is azok között volt, akik hazánk-

ban lefektették a földrajzi információs rendszerek (GIS) alkalmazásának elméleti alapjait. A talajpusztulással kapcsolatos kutatások mindmáig KERTÉSZ Ádám „fő profiljába” tartoznak, amihez idővel újabb, elsősorban a talajvédelemmel kapcsolatos környezettudományi tudományágak kapcsolódtak. Publikációs listájában – a mai a tudományos köztudatban szereplő fő kutatási területei közül – a tájökológia jelent meg legkésőbb. KERTÉSZ Ádám tanítványai és pályafutását jobban ismerő kollegái azt is tudhatják, az utolsóként említett két tudományterületen belül különös hangsúlyt fektetett a globális környezeti változások hatásainak megismerésére.

Széleskörű nemzetközi publikációs aktivitása komoly mértékű nemzetközi szerepvállalással járt együtt. A Humboldt Ösztöndíj támogatásával négy alkalommal volt vendégkutató a Trieri Egyetemen, majd az 1990-es évek elején vendégprofesszor volt Párizsban (Université Paris). Az 1980-as évek második felében az IGU Nemzeti Bizottságának titkára lett, majd ezt követően 20 éven át töltötte be a szervezet elnöki posztját. Alelnöke lett a European Society for Soil Conservation-nek (1996-), és eközben betöltötte az International Soil Conservation Organization elnöki tisztségét (2003-2006) is. Több COST Akcióprogram nemzeti delegátusa (*Management Committee Member*), 2003 és 2006 között tagja volt az ESF COST Környezetvédelmi Szakmai (Technikai) Bizottságának. Széleskörű nemzetközi ismertségének segítségével több fiatal kollegájának szerzett hosszabb-rövidebb időre kutatói ösztöndíjakat Európa legkülönbözőbb szegleteiben.

Nem lenne teljes a kép, ha KERTÉSZ Ádám oktatói aktivitásáról hallgatnánk. Több hazai és külföldi egyetemen vezetett kurzusokat, magyar, német, angol és francia nyelven egyaránt. Tagja az ELTE Földtudományi Doktori Iskola Tanácsának. Az elsők között (1996) habilitált doktor, 2000-től pedig egyetemi tanár. A számomra mindenkoron elérhetetlen szintű nyelvtudása nemcsak közvetlen munkatársait, de számos honi és külföldi kollegáját ámulatba ejtette. Még ma is világosan látom magam előtt, mikor az elzászi napsütötte lankákon, egy konferenciakirándulás alkalmával, a német kollegákkal szembe, a franciákkal franciául, az angolokkal pedig angolul diskurált. Mindezt pedig szimultán... Oktatói és kutatói aktivitásán túl minden bizonnyal ez is szerepet játszott abban, hogy neve több nemzetközi tudományos konzorciumban a jó nevű angol, belga, holland, francia, spanyol, olasz és német egyetemek vezető professzorainak neveivel együtt szerepel.

Teljes azonban akkor lehet e rövid portré, ha szakmai tevékenységének további laudációja helyett egy pár sorban a hétköznapi KERTÉSZ Ádámjáról is írok. Ő a jó értelemben vett „technokrata”, de technokrata lényével ellentétben – és nevéhez híven – szabadidejében szeret kertészkedni, kedveli az állatokat, a stílusos műtárgyakat és épületeket. Igazi inyenc, jókedvvel készít ízes étkeket, s választ hozzájuk való remekbeszabott borokat. Hobbija ezen túl az utazás, a sarkvidékek kivételével talán nincs is olyan hely a Földön, ahol meg ne fordult volna.

A hatvanadik születésnap a professzorok körében nem jelent mérföldkövet és nem is lezárása valaminek. Ezt csak a kollégák használják fel egy kis visszatekintésre. A további hosszú évtizedekhez kívánok Neki az egész Földrajztudományi Kutatóintézet, az általa vezetett Természetföldrajzi Osztály és a magam nevében egészséget és soha el nem múló jó kedélyt!

SZALAI ZOLTÁN